

Документ бр. WD-13-1/2-3

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

**о раду и активностима Међународне комисије за
слив реке Саве (Савске комисије)
за период 1. април 2012 – 31. март 2013. године**

Април 2013. године

САДРЖАЈ

1. Пловидба	8
1.1. Безбедност пловидбе.....	8
1.2. Технички стандарди.....	9
1.3. Спречавање загађења вода проузрокованог пловидбом	9
1.4. Инфраструктура пловног пута	10
2. Интегрално управљање водама.....	12
2.1. Управљање речним сливом.....	12
2.2. Спречавање и контрола акцидената	13
2.3. Управљање поплавама	14
3. Међусекторска и остала питања	16
3.1. Управљање информацијама	16
3.2. Хидролошка и метеоролошка питања.....	16
3.3. Остала развојна питања	17
4. Сарадња, промотивне активности и укључивање интересних група.....	19
4.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама.....	19
4.2. Сарадња са националним институцијама	20
4.3. Промотивне активности и укључивање интересних група.....	21
5. Правна питања	23
5.1. Протоколи уз Оквирни споразум о сливу реке Саве (FASRB).....	23
5.2. Административно управљање и правна подршка.....	24
6. Финансијска питања.....	25
6.1. Буџет.....	25
6.2. Пројекти и студије финансирани у оквиру посебних фондова	26
6.3. Остале активности.....	26

Додатак I – Попис чланова и заменика чланова Савске комисије

Додатак II – Попис стручних група Савске комисије

Додатак III – Попис пројеката повезаних са *Оквирним споразумом о сливу реке Саве*, спроведених или покренутих у финансијској 2012. години

Додатак IV – Попис састанака са интересним групама, који су организовани од стране Савске комисије

Додатак V – Преглед активности које су организоване у склопу прославе Дана реке Саве 2012. године

Додатак VI – Листа скраћеница

Увод

Општи задаци и надлежности Међународне комисије за слив реке Саве (Савска комисија, ISRBC) дефинисани су *Оквирним споразумом о сливу реке Саве (Оквирни споразум, FASRB)* и, детаљније, Анексом I Оквирног споразума – *Статутом Међународне комисије за слив реке Саве*. Обавеза Савске комисије да подноси годишњи извештај о свом раду и активностима странама *Оквирног споразума* произилази из члана 10. Анекса I *Оквирног споразума*.

На тој основи је припремљен *Годишњи извештај о раду и активностима Савске комисије за 2012. годину*. *Извештај* покрива финансијску 2012. годину Савске комисије, односно период од 1. априла 2012. до 31. марта 2013. године. Сви програми рада и планови рада који су наведени у оквиру *Годишњег извештаја* такође одговарају наведеној финансијској години.

Током извештајног периода су учињени значајни напори у правцу остваривања даљег напретка у спровођењу *Оквирног споразума* и додатног јачања основе за будуће спровођење *Оквирног споразума* обезбеђивањем посвећености држава потписница у спровођењу главних активности Савске комисије. До сада, током финансијске 2012. године, одржане су четири седнице Савске комисије: 28. седница (у Загребу, 10-11. априла 2012), 29. седница (у Загребу, 10. јула 2012), 30. седница (у Загребу, 7-8. новембра 2012) и 31. седница (у Београду, 20. фебруара 2013) – видети слику 1. Поред тога, током овог периода су одржана и 23 састанка стручних група и осталих тела Савске комисије, као и 15 конференција, саветодавних радионица и осталих састанака са интересним групама.

Слика 1. 31. седница Савске комисије (Београд, 20. фебруар 2013. године).

Деловање Савске комисије је било усмерено на следеће активности:

- финализацију фазе планирања (тј. студија и главног пројекта) обнове и развоја пловидбе на пловном путу реке Саве;
- даљи развој и/или финализација стратешких планова за слив реке Саве (финализација *Нацрта предлога Плана управљања сливом реке Саве*, израда *Плана управљања ризицом од поплава за слив реке Саве*);
- развој/побољшање интегрисаних система за слив (географски информациони систем – ГИС, речни информациони сервиси – РИС, система за надзор, прогнозу

и рано упозоравање на акциденте и поплаве, као и платформа за размену метеоролошких и хидролошких информација и података);

- развој различитих облика „одрживог“ речног туризма у сливу (нпр. наутички, еколошки, рекреативни, итд);
- припрему пројеката и обезбеђивање финансирања за пројекте, укључујући рационализацију – свођење пројеката у склопу *Стратегије Европске уније за регион Дунава* у реалне оквире;
- финансијско и административно управљање, као и развој интерних прописа Савске комисије;
- разматрање могућности и разраду опција за проширење платформе са више интересних група у сливу реке Саве, како би се у спровођење *Оквирног споразума* укључили владин, невладин, пословни и академски сектор;
- промотивне активности, укључујући организацију прославе Дана реке Саве 2012. године, издавање службеног билтена Савске комисије, *Савског весника* и специјализованих публикација, ажурирање интернетске странице и израду промотивних материјала Савске комисије.

Поред напретка оствареног у главним областима рада, најважнија остварења Савске комисије током финансијске 2012. године укључују и следеће:

- даље интегрисања заштите животне средине у економске активности, као што су развој пловидбе и туризма;
- интегрисање приступа „од врха према дну“ (*top-down*) и „од дна према врху“ (*bottom-up*) кроз додатно јачање учешћа интересних група у процес спровођења *Оквирног споразума*;
- унапређење видљивости процеса спровођења *Оквирног споразума* и Савске комисије као координатора процеса, у државама странама *Оквирног споразума* и шире.

Настављени су напори на обезбеђивању финансијских средстава за регионалне пројекте повезане са спровођењем *Оквирног споразума*, са посебним фокусом на екстерне финансијске изворе. Као резултат таквих напора, удео екстерно финансираних пројеката у укупном буџету је наставио да расте и достигао је ниво од 84% (преосталих 16% се обезбеђује из контрибуција држава страна *Оквирног споразума*). Вероватно је да ће и у будућности проценат екстерно финансираних пројеката додатно да расте, с обзиром на чињеницу да је 11 приоритетних пројеката Савске комисије већ добило потврду о усклађености или писмо препоруке у оквиру *Дунавске стратегије Европске уније (EU SDR)*, као и да се очекује да остали планирани пројекти буду усмерени на екстерне финансијске изворе.

На основу *Декларације Трећег састанка држава страна Оквирног споразума о сливу реке Саве*, прелиминарно су размотрене могућности да се уведе правно обавезујући карактер одлука Савске комисије у одређене области управљања водама. С обзиром на узајамно изражен интерес Савске комисије и Црне Горе да даље ојачају своју међусобну сарадњу, настављени су контакти који се односе на могућност да Црна Гора ускоро постане страна потписница *Оквирног споразума*.

Детаљан преглед активности Савске комисије је представљен у наредним поглављима. Додаци су приложени уз *Извештај* ради потпуности информација. Попис чланова и заменика чланова Савске комисије се налази у Додатку I, а попис активних стручних група Савске комисије се налази у Додатку II овог *Извештаја*. Пројекти повезани са

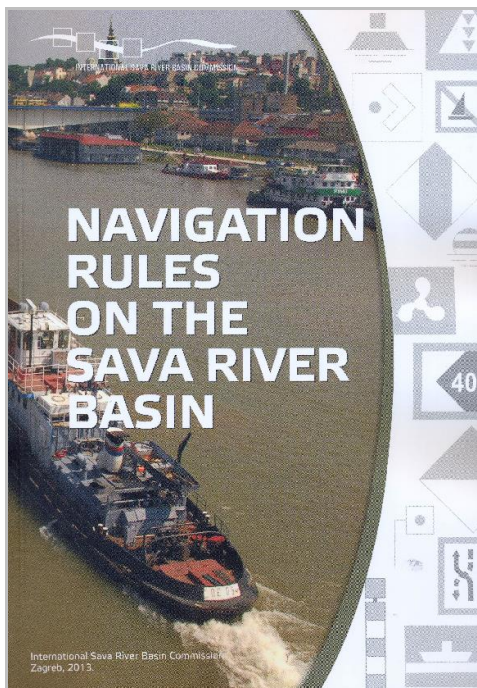
спровођењем *Оквирног споразума*, спроведени или покренути током овог извештајног периода су набројани у Додатку III. Кратак преглед активности учешћа јавности и укључености интересних група се налазе у Додатку IV и Додатку V. Листа скраћеница се налази у Додатку VI овог *Извештаја*.

1. Пловидба

С обзиром на *План рада Савске комисије за финансијску 2012. годину*, главни фокус рада Савске комисије у области пловидбе је био на обнови и развоју пловидбе на пловном путу реке Саве и на унапређењу правног оквира, нарочито у области обележавања пловног пута и речних информационих сервиса (РИС).

1.1. Безбедност пловидбе

Током финансијске 2012. године, активности Савске комисије су се фокусирале на учешће у процесу даље надградње пловидбених правила на европском нивоу, даље разраде усклађених правила о инспекцији безбедности пловидбе у оквиру Одлуке 30/07 о *Правилима пловидбе на сливу реке Саве* (слика 2), као и модернизација и усклађивање правила о квалификацијама заповедника и посада пловила на европском нивоу, те надградња Одлуке 32/07 о *Правилима о минималним условима за издавање овлашћења за заповедника пловила на сливу реке Саве*.

Слика 2. Пречишћени текст *Правила пловидбе на сливу реке Саве* (2013).

Активно учешће у раду техничке радне групе Дунавске комисије је подразумевало праћење процеса модификације пловидбених правила на европском нивоу. Резолуција 59 комитета за унутрашњи транспорт UNECE је измењена на основу предлога који је разрадила Савска комисија. У складу са таквим исходом, Савска комисија је усвојила Одлуку 02/13 о изменама Одлуке 31/07 о *Правилима обележавања пловног пута на сливу реке Саве*.

Започета је израда интернет апликације за инспекцију безбедности пловидбе, са циљем да се омогући усклађено складиштење и коришћење података о инспекцији за цели слив реке Саве. Уочена је и потреба да се изврши унификација извештаја о реализацији *Плана обележавања за реку Саву и њене пловне притоке*. На основу примедби и

предлога добијених од надлежних власти страна потписница *Оквирног споразума*, израђен је нови предлог нацрта модела *Извештаја о реализацији Плана обележавања*.

Остали резултати остварени у финансијској 2012. години укључују развој концепта за израду штампаних пловидбених карата за реку Саву, израду нацрта *Даљинара реке Саве* за сектор узводно од Сиска и *Приручника за пловидбу на реци Сави*, почетне кораке на интегрисању *Даљинара реке Саве* и *Албума мостова на реци Сави* у интернет апликацију за развој *Плана обележавања* и објављивање *Правила о минималном броју чланова посаде на пловилима на сливу реке Саве*, *Правила о минималним условима за издавање овлашћења за заповедника пловила на сливу реке Саве* и *Правила обележавања пловног пута на сливу реке Саве* (ново издање), *Приручник за радио телефонску службу на сливу реке Саве* и *Правила за одређивање зимовника и зимских склоништа на сливу реке Саве* (слика 3).

Слика 3. Правила која се тичу безбедности и техничких стандарда пловидбе (2013).

1.2. Технички стандарди

Што се тиче техничких захтева за пловила унутрашње пловидбе, настављен је процес израде *Техничких правила за пловила у сливу реке Саве*. *Правила* се развијају у сарадњи са Министарством поморства, промета и инфраструктуре у Влади Републике Хрватске. Поред тога, одштампана су и *Правила о превозу опасних материја у сливу реке Саве* (слика 3).

1.3. Спречавање загађења вода проузрокованог пловидбом

Након активног учешћа у пројекту *Управљање отпадом у унутрашњој пловидби на Дунаву (WANDA)*, који је завршен, а који је обезбедио оквир за усклађени систем управљања отпадом, праћен предлогом модела финансирања, Савска комисија је наставила са активном улогом у спровођењу наставка пројекта *Конвенција о управљању отпадом у унутрашњој пловидби на Дунаву (Co-WANDA)*.

1.4. Инфраструктура пловног пута

Стране потписнице *Оквирног споразума* и Савска комисија су наставиле са спровођењем својих активности у области обнове и развоја пловидбе на реци Сави, што је резултирало следећим:

- Република Хрватска и Република Словенија су се сложиле да наставе са припремним активностима за успостављање пловидбе узводно од Сиска, и да, у том смислу, израде акциони план за продужење пловног пута реке Саве од Сиска до Брежица.
- Уговор о развоју главног пројекта пловног пута од Брчког до Сиска је спреман за потписивање и очекује се да активности почну до краја априла 2013. године. Поред тога, Федерација Босне и Херцеговине је прибавила пројектни задатак за урбанистички план, као и еколошку дозволу; иста процедура је скоро завршена у дистрикту Брчко, док је у Републици Српској процес још у току.
- Што се тиче деминирања пловног пута у Босни и Херцеговини, тендер је припремљен у јулу 2012. године и достављен Светској банци на разматрање.
- Што се тиче деонице пловног пута Брчко-Београд, у децембру 2012. године је почела припрема студије процене утицаја на животну средину. Процедура израде пгенералног и главног пројекта пловног пута је почела прошле године. Техничке понуде су оцењене и достављене Светској банци на оверу.
- Савска комисија је донела Одлуку 14/12 о изменама Одлуке 19/08 о *Класификацији пловног пута реке Саве*, која ће да служи као основа за израду главног пројекта, финансирање радова и даљи развој пловидбе узводно од Сиска до Републике Словеније.

Спровођење ових активности прати и координише посебан Одбор који је Савска комисија основала 2011. године. Да би се пројекат пловидбе у потпуности ускладио са *Заједничком изјавом о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав*, 2012. године је усвојена нова *Методологија рада Одбора* (Одлука 12/12). У складу са *Методологијом*, чланови Одбора су представници одговорних министарстава из страна Оквирног споразума, из сектора надлежних за управљање водама/очување природе/заштиту животне средине и сектора пловидбе, као и представници међународних организација (Међународне комисије за заштиту реке Дунав, Дунавске комисије) и интересних група (невладиних организација и сектора привреде/пловидбе), чиме се осигурава добро уравнотежена заступљеност сектора у процесу праћења и координације.

У оквиру активности на имплементацији речних информационих сервиса (РИС-а), фокус је био на изради *Правила о усклађеним речним информационим сервисима на сливу реке Саве*, изради *Правилника о прекограничној размени података*, као и изради *штампаних пловидбених карата*, развоју стандарда за саопштења бродарству и развоју стандарда за електронско извештавање са пловила. У складу са тим, Савска комисија је донела Одлуку 15/12 о усвајању *Правила о усклађеним речним информационим сервисима на сливу реке Саве* и Одлуку 16/12 о изради и ажурирању електронских пловидбених карата у унутрашњој пловидби за слив реке Саве.

Савска комисија је такође активно учествовала у спровођењу пројекта *NEWADA DUO*, који представља наставак претходног пројекта *NEWADA (Мрежа речних управа-администрација за пловни пут Дунава)*.

Као део напора да се створи позитиван имиџ унутрашње пловидбе као поузданог, сигурног и еколошког начина превоза и да се промовишу превозне могућности на реци Сави, Савска комисија је недавно организовала Међународну конференцију „Река Сава – транспортни коридор и туристичка дестинација” (у Београду, 6. марта 2013. године).

2. Интегрално управљање водама

Током извештајног периода, активности Савске комисије у овој области су биле фокусиране на даљу израду стратешких планова (*План управљања сливом реке Саве – Сава RBM План* и *План управљања ризиком од поплава*), те интегрисаних система (географског информационог система – ГИС-а, и система за надзор, прогнозу и рано упозоравање на акциденте и поплаве) за слив реке Саве.

2.1. Управљање речним сливом

Израда *Плана управљања сливом реке Саве (Сава RBM План)*, у складу са *Оквирном директивом Европске уније о водама (EU WFD)* и у координацији Савске комисије, свакако представља кључну активност у овој области. Европска комисија пружа подршку овом процесу кроз директно финансирање техничке помоћи за израду *Плана* (завршено у новембру 2011. године), као и кроз грант Савској комисији за свеукупно управљање пројектом и фацитацију од стране Савске комисије (завршено у августу 2012. године). Након низа активности које су подразумевале учешће јавности и укључивање интересних група, укључујући и четворомесечни период консултација спроведених преко интернет странице (децембар 2011 – април 2012. године), *Нацрт предлога Плана управљања сливом реке Саве*, пропраћен са 13 додатака, 22 мапе и 10 материјала са основним подацима (који обезбеђују детаље о специфичним питањима или коришћеним методологијама), израђен је на енглеском језику, свим службеним језицима Савске комисије и црногорском језику (слика 4). У овом тренутку, о *Нацрту предлога Плана управљања сливом реке Саве* се спроводе националне процедуре које претходе службеном усвајању *Плана* од стране држава потписница, у складу са *Оквирним споразумом*.

Слика 4. *Нацрт предлога Плана управљања сливом реке Саве.*

Поред израде *Плана управљања сливом реке Саве*, решавано је и неколико других питања која се тичу управљања речним сливом.

Почетне активности које се тичу управљања наносом се спроводе у склопу пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера*, који је Савска комисија покренула у сарадњи и уз подршку канцеларије UNESCO-а у Венецији и SedNet-а. Основни циљ пројекта је израда и валидација практичног водича који ће да допринесе изради *Плана управљања наносом* на нивоу целог речног слива. Слив реке Саве представља огледни пример с обзиром да се очекује да ће искуство овог пројекта да инспирише друге речне сливове (глобално) да такође примене практичне водиче развијене на начин на који је то урађено у овом пројекту. Надаље, пројекат ће пружати подршку у спровођењу сродних европских политика, као што су *Оквирна директива о водама (WFD)* и *Директива о поплавама*.

Две главне пројектне активности обухватају развој и реализацију практичног курса обуке о одрживом управљању наносом, који је у потпуности усклађен с *Нацртом протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу реке Саве*, и примену водича у пракси на реци Сави. До сада је организован први део курса, на тему биланса, праћења и процене квалитета и количине наноса (у Загребу, 15-18. октобра 2012. године), а израђен је и нацрт одговарајућег дела водича. Нацрт водича ће да буде основа за израду *Плана управљања наносом* за слив реке Саве, као што је предвиђено *Нацртом протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу реке Саве*. Управо се покреће следећа фаза пројекта, усмерена на практичну примену водича кроз разраду биланса, праћења и процене квалитета и количине наноса у сливу реке Саве.

Питања климатских промена се разматрају у оквиру текућег пројекта *Воде и план прилагођавања климатским променама за слив реке Саве (WATCAP)*, који финансира и изводи Светска банка, а чији је циљ да се изврши процена могућих утицаја климатских промена на сектор водопривреде и да се предложи опције деловања за различите подсекторе, укључујући пловидбу, хидроенергетику, наводњавање и водоснабдевање у пољопривреди, заштиту од поплава, као и да се спроведе економска анализа пројеката на којим се заснивају студије појединих подсектора. Очекује се да ће пројекат бити завршен у другој половини 2013. године.

У току 2012. године је одржавана и сарадња са релевантним екстерним пројектима – *Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кришу (DIKTAS)* и *Успешно учење јавности у управљању водама у сливу реке Саве*. И коначно, шест регионалних пројеката о сливу реке Саве (наведених у Додатку III) су или укључени као прекретнице у мапи пута приоритетне области 4 (РА4) *Стратегије Европске уније за регион Дунава*, или им је додељено писмо препоруке у РА4 *Дунавске стратегије*. За спровођење ових пројеката, као могући извори финансијских средстава се примарно виде фондови ЕУ.

2.2. Спречавање и контрола акцидената

Активности Савске комисије које су остварене у овој области током финансијске 2012. године су углавном биле усмерене на директно учење у развоју нове верзије система раног упозоравања на опасност од акцидената (AEWS), која је покренута 1. марта 2013. године. Циљ надградње постојећег система је да се додатно развију успешне функције AEWS-а које су у употреби и да се унапреде модерним интернет-алатима.

Могућности унификације различитих система за спречавање и контролу акцидената (нпр. AEWS, CECIS (EU), UNECE систем) су разматране на високо стручном нивоу. У

складу са закључком, систем раног упозоравања на опасност од акцидентата – AEWS – је најприкладнији за коришћење у случају ванредних ситуација загађења воде, али процес хармонизације би требало да буде помно праћен (уколико до њега дође).

Поред тога, развијен је и предлог пројекта *Резервни план за управљање загађивањем вода за слив реке Саве*. Главни циљеви пројекта су развијање заједничког система подршке у доношењу одлука и ефикасног међунационалног система ране контроле акцидентата, да би се унапредила међунационална сарадња између институција које су укључене у активности управљања водама и институција цивилне заштите, као и да би се објединили различити сектори као потенцијални извори акцидентних загађења (пловидба, индустрија, цестовни и жељезнички превоз). Предлог пројекта је добио писмо препоруке у оквиру приоритетне области PA5 *Дунавске стратегије Европске уније (EU SDR)*.

2.3. Управљање поплавама

Као што је предвиђено *Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу реке Саве*, током 2012. године су интензивирани припремне активности на изради *Плана управљања ризиком од поплава (FRM План)* за слив реке Саве, у складу са *Директивом Европске уније о поплавама*.

Одређени број активности се спроводи кроз пилот пројекат *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве*, који се финансира у оквиру UNECE. Ове активности обухватају и припрему *Програма за израду Плана за управљање ризиком од поплава за слив реке Саве (Сава FRM План)*, као и иницијалну процену угрожености од поплава и процену потенцијалног утицаја климатских промена на управљање поплавама у сливу.

Нацрт *Програма* је анализиран са релевантним интересним групама из слива реке Саве, на саветодавној радионици коју је организовао пројекат (у Загребу, 3-4. децембра 2012. године). У складу са *Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу реке Саве*, *Програм* мора да буде израђен 6 месеци након што *Протокол* ступи на снагу. Међутим, намера је да се постигне заједничко разумевање активности и њихових временских оквира, чак и пре коначне ратификације *Протокола*. Стога ће ово питање да буде разматрано на завршној радионици у склопу пилот пројекта UNECE, чије је одржавање провизорно планирано за мај 2013. године.

Развијене су основне студије о текућим и завршеним активностима у области планирања управљања ризиком од поплава у сливу реке Саве, као и основне студије о законодавству, стратегијама и плановима који се односе на планирање управљања ризиком од поплава и климатским променама. Иницијална процена угрожености од поплава за слив реке Саве је такође у завршној фази израде. Остале пројектне активности су у току (тј. елаборат о различитим постојећим сценаријима климатских промена за регион, њиховим очекиваним утицајима на водни циклус и, прецизније, на учестаност и магнитуде екстремних поплаваних догађаја, као и елаборат о мерама прилагођења).

С обзиром да су стране такође започеле израду прелиминарне процене ризика од поплава за слив реке Саве, постоји редовна размена информација у оквиру Савске комисије о свим повезаним активностима страна *Оквирног споразума*.

Хидраулички модел реке Саве, који је иницијално развијен у сарадњи са USACE, додатно је надградила сама Савска комисија, што је резултовало значајно унапређеним нестационарним моделом. Савска комисија је такође пружила подршку пројектима *Воде и план прилагођавања климатским променама за слив реке Саве (WATCAP)* и пилот пројекту оквира UNECE, дајући свој допринос у изради хидролошких модела који су развијани у склопу ова два пројекта. Очекује се да ће резултати моделовања такође бити достављени Савској комисији, што ће обезбедити допринос даљем унапређењу поменутих модела.

Све већ развијене верзије модела ће ускоро да буду испоручене номинованим институцијама страна потписница *Оквирног споразума*, са намером да се информације ажурирају чим постану доступне, као и да исте буду коришћене у сврху мапирања поплава, подршке за систем за прогнозирање појаве поплава, као и за алтернативне анализе будућих пројеката у области заштите од поплава. С обзиром да ови модели могу да се сматрају прелиминарним, потребно је да се уложи додатни напор да би се постигла њихова функционална употреба прилагођена напред поменутој сврси. Потребни су додатни хидролошки и бољи топографски подаци од страна потписница *Оквирног споразума*, који су неопходни за калибрацију и верификацију модела. Већ су предузети одговарајући кораци у правцу обезбеђења наставка сарадње са Јединицом за инжењерију Војске САД-а (USACE). Имајући на уму читав низ различитих активности моделовања које се одвијају на националном нивоу, сматра се да је за остваривање бољих резултата потребно да се постигне заједничко разумевање о активностима које су потребне на нивоу слива.

Савска комисија је већ укључена у спровођење два новопокренута пројекта Светске метеоролошке организације (WMO) – *Изградња отпорности на катастрофе на западном Балкану и у Турској* и *Развој и спровођење система регионалних индикатора бујичних поплава за регион југоисточне Европе (FFGS SEE)*. Оба пројекта су потенцијално корисна, посматрано из угла текућих активности страна у оквиру Савске комисије. И коначно, два предлога пројекта која се односе на управљање поплавама (као што је приказано у Додатку III) су добила писма препоруке у оквиру *Дунавске стратегије ЕУ*.

3. Међусекторска и остала питања

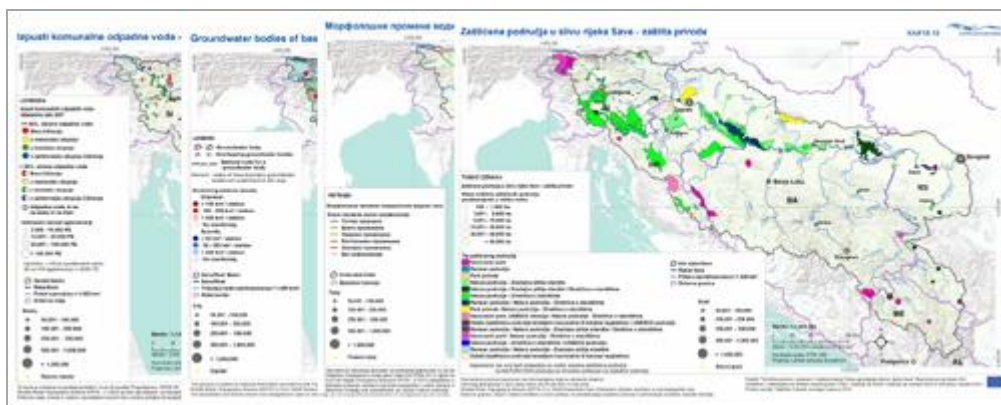
3.1. Управљање информацијама

У складу са *Стратегијом за Географски информациони систем за слив реке Саве (Сава ГИС стратегија)*, коју је Савска комисија усвојила 2008. године, развој Сава ГИС-а је планиран у три фазе: успостављање главних функција (фаза 1), израда и имплементација напредних алата, сервиса мапирања и извештавања (фаза 2) и израда и имплементација напредних динамичких алата и сервиса (фаза 3).

Тренутно је у току спровођење фазе 1. У оквиру спровођења гранта Европске комисије под називом *Подришка Савској комисији у припреми и имплементацији Сава RBM Плана*, остварено је следеће:

- купљен је хардвер за Сава ГИС (сервери за податке и апликације);
- унапређени су скупови података из ГИС-а који су коришћени у изради Анализе слива реке Саве и *Сава RBM Плана*, а израђене су и мапе (слика 5) на енглеском и на свим службеним језицима;
- на основу прикупљених података су креирани додатни производи и заједнички скупови података у форми *датотеке geodatabase*. Ова база података ће да служи као основни инпут за будућу централну базу гео-података Сава ГИС-а.

Ова фаза би требало да буде функционална почетком 2014. године, уз подршку Европске уније, уколико буде одобрена као што се очекује, док је наставак пројекта (који обухвата фазе 2 и 3) укључен као прекретница у мапи пута приоритетне области РА4 Дунавске стратегије ЕУ.

Слика 5. Мапе *Сава RBM Плана*.

3.2. Хидролошка и метеоролошка питања

У сарадњи са релевантним националним институцијама страна *Оквирног споразума* (министарствима задуженим за заштиту животне средине и/или управљање водама, агенцијама за воде и националним хидро-метеоролошким службама – НХМС), Савска комисија је успоставила платформу за размену и коришћење хидролошких и метеоролошких информација путем:

- израде годишњег прегледа информација о водном режиму на релевантним мерним станицама у сливу реке Саве. Националне хидро-метеоролошке службе из држава страна *Оквирног споразума* и Црне Горе шаљу податке о водостајима,

дневним протоцима, дневним температурама воде, дневном протоку суспендованог наноса и количинама падавина, који се затим уносе у *Хидролошки годишњак* (слика 6). Поред издања *Годишњака* за 2006, 2007. и 2008. годину која су већ доступна на интернетској страници Савске комисије (<http://www.savacommission.org/publication>), издања за 2009. и 2010. годину су у припреми и биће комплетирана након што буду достављени сви подаци из националних хидро-метеоролошких служби;

- успостављања сталних веза са базама података националних хидро-метеоролошких служби. Подаци о договореним хидролошким параметрима (водостај и промене водостаја, проток, температура воде) и метеоролошким параметрима (количина падавина, температура ваздуха, минимална и максимална дневна температура, висина снега) из договорених мерних станица у сливу се аутоматски допремају и континуирано приказују на интернетској страници Савске комисије (<http://www.savacommission.org/hydro/>, <http://www.savacommission.org/meteo/7/>).

Поред тога, израђен је *Програм за развој Хидролошке студије за слив реке Саве*, док је пројектна идеја за израду *Хидролошке студије* добила писмо препоруке у оквиру PA4 *Дунавске стратегије Европске уније* (EU SDR). Предлог пројекта *Одрживо оперативно предвиђање поплава у реалном времену и управљање водним ресурсима* припремљен је кроз сарадњу националних хидро-метеоролошких служби и агенција за воде држава страна *Оквирног споразума* и Црне Горе, а у координацији Савске комисије. Главни циљ пројекта је усклађивање података и метода у циљу предвиђања и управљања поплавама и ризиком појаве суша. Пројекат је такође добио писмо препоруке у оквиру *Дунавске стратегије Европске уније* (PA5). Активности прикупљања финансијских средстава неопходних за спровођење напред поменутих пројеката ће примарно бити оријентисане према фондовима ЕУ.

3.3. Остала развојна питања

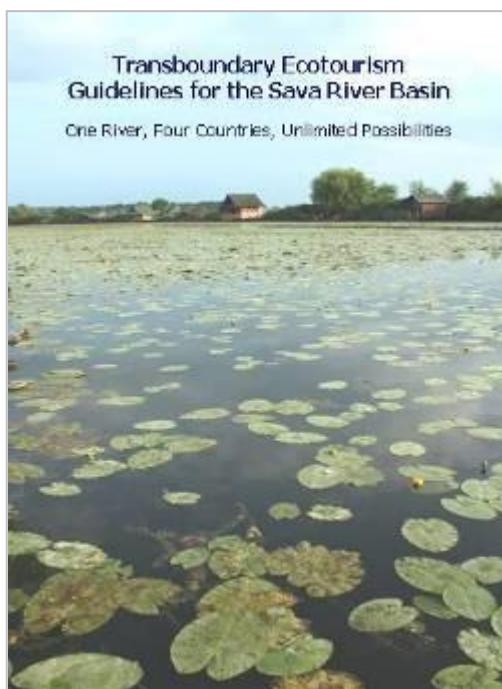
Одрживи речни туризам је на Другом састанку држава страна *Оквирног споразума* (у Београду, 1. јуна 2009. године) идентификован као област будућег рада Савске комисије. Током извештајног периода, у овој области је спроведен низ активности.

Као наставак за први, икад урађен *Наутичко-туристички водич за слив реке Саве*, припремљен и објављен у сарадњи са Удружењем регионалних привредних комора из слива реке Саве, припремљен је предлог пројекта за израду *Мастер плана за развој наутичког туризма у сливу реке Саве* и у току су активности на прибављању финансија за израду *Мастер плана*.

Савска комисија је у сарадњи са Амбасадом САД-а у Републици Хрватској и Регионалним центром за животну средину спровела пројекат *Промовисање развоја еко-туризма у сливу реке Саве*. Планирано је да нацрт *Смерница за прекогранични туризам у сливу реке Саве* (слика 6), који је развијен у оквиру пројекта, послужи као стручни допринос доносиоцима одлука, као документ политике – стратешки документ, и као допринос развоју националног стратешког планирања развоја еко-туризма. Пројекат је демонстрирао добру комбинацију приступа „од врха према дну” и приступа „од дна према врху” тако што је, од самог почетка, укључивао читав низ различитих интересних група из владиног, цивилног, пословног и академског сектора те локалних заједница, и окупио их заједно на два регионална догађаја која су организована у склопу пројекта (видети Додатак IV). Пројекат се сматра добром основом за будуће

кораке којим се планирају обухватити израда *Мастер плана за развој еко-туризма у сливу*, успостављање форума интересних група у области еко-туризма из свих друштвених сектора, као и спровођење конкретних пројеката који остварују брзе резултате („*quick-win*”) у овој области.

Имајући на уму висок интерес који влада за прављење бицикличких стаза дуж реке Саве који су јасно исказали градови и локалне заједнице које се налазе уз реку, започете су припремне активности за пројекат на ову тему, у блиској координацији са бицикличким удружењима као директним крајњим корисницима, што је још један пример комбинације приступа „од врха према дну” и приступа „од дна према врху”. У циљу промовисања овог пројекта, у склопу прославе Дана реке Саве 2013. године планира се организовање бицикличке туре *Сава 2013*, од извора до ушћа реке Саве.

Слика 6. Смернице за прекогранични еко-туризам у сливу реке Саве (2012).

Резултати и планови у области речног туризма су презентовани и анализирани са широком групом заинтересованих страна на Међународној конференцији „Река Сава – транспортни коридор и туристичка дестинација”, коју је недавно организовала Савска комисија (у Београду, 6. марта 2013. године).

Поред развоја туризма, покренута је иницијатива за развој пројекта о доприносу сектора малих и средњих предузећа (МСП) у спровођењу *Оквирног споразума о сливу реке Саве*, имајући на уму потенцијални допринос сектора МСП развојним активностима у сливу (нпр. пловидба, речни туризам, енергетика, узгој риба и производња хране, пречишћавање отпадних вода и третман стајског ђубрива), али такође и потенцијал за мобилизовање шире заједнице интересних група из владиног, пословног и академског сектора у сливу кроз оквир овог пројекта. Тренутно се истражују могућности за финансирање имплементације овог пројекта.

4. Сарадња, промотивне активности и укључивање интересних група

4.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама

Савска комисија је током извештајног периода одржавала сарадњу с великим бројем међународних организација, а посебно са организацијама и институцијама наведеним у члану 5. *Оквирног споразума*.

Сарадња са Међународном комисијом за заштиту реке Дунав (ICPDR) и Дунавском комисијом се формално заснива на меморандумима о разумевању, који су потписани са обе комисије, чиме се стварају могућности за блиску сарадњу и координацију активности ових комисија. Координација активности се обезбеђује кроз узајамно учешће на седницама, састанцима стручних група и другим догађајима које организују комисије. Процес спровођења *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав*, који су заједнички координисале Међународна комисија за заштиту реке Дунав, Дунавска комисија и Међународна комисија за слив реке Саве, у сарадњи са Европском комисијом, настављен је кроз организовање 4. састанка о спровођењу *Заједничке изјаве* (у Будимпешти, 17-18. септембра 2012. године). Укључивање Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) и Дунавске комисије у рад одбора за праћење и координацију пројекта пловидбе на реци Сави представља додатну компоненту сарадње са две комисије.

Сарадња са UNECE-ом је додатно интензивирана. Поред учешћа Савске комисије у оквиру радних група UNECE, Савска комисија је учествовала на најважнијим догађајима које је организовала UNECE, као што су 20. годишњица потписивања *Конвенције о водама* UNECE (септембар 2012) и 6. Састанак страна потписница *Конвенције о водама* (новембар 2012), укључујући учешће у раду панела пратећег догађаја „Заједничко управљање прекограничним водама – комисије за заштиту река, језера и аквифера широм света“. Постоји и стална сарадња на пројекту *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве*, који се спроводи у оквиру UNECE.

Сарадња Савске комисије и Европске комисије је додатно ојачана кроз интензивну комуникацију током припреме *Плана управљања сливом реке Саве (RBM)*, што је финансијски подржано од стране Европске комисије, и укљученост Савске комисије у активности повезане са спровођењем *Стратегије Европске уније за регион Дунава*, како би се осигурало спровођење будућих пројеката у вези са *Оквирним споразумом* у оквиру *Дунавске стратегије*. И коначно, Савска комисија је активно учествовала у изради нацрта новог европског правног оквира за професионалне квалификације и стандарде обуке у унутрашњој пловидби.

Сарадња са UNESCO-ом се прогресивно развија. Спровођење пројекта *Јачање укључивања интересних група у управљање сливом реке Саве*, уз подршку канцеларије UNESCO-а чије се седиште налази у Венецији и GWP-Med, је у својој финалној фази. Културно-музички пројекат UNESCO-ве канцеларије у Венецији који промовише музику савског региона под називом *Sava Suite (Савска свита)*, настављен је концертом који је Савска комисија организовала у склопу прославе Дана реке Саве 2012. године (видети Додатак V). Поред тога, пројекат под називом *У правцу израде практичног*

водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера, чије је спровођење финансијски подржала UNESCO-ва канцеларија у Венецији, покренут је 2012. године и тренутно је у току.

Настављена је даља сарадња са институцијама Владе САД-а. Поред заједничких напора на обезбеђивању могућег наставка развоја прелиминарних хидролошких и хидрауличких модела (слива) реке Саве, пројекат *Промовисање развоја еко-туризма у сливу реке Саве* спроведен је уз подршку Амбасаде САД-а у Републици Хрватској.

Одржава се сарадња са осталим комисијама за пловидбу (нпр. са Комисијом за реку Мозел, и нарочито са Централном комисијом за пловидбу реком Рајном), затим осталим комисијама за заштиту река и језера (нпр. Комисије за заштиту река Рајне, Елбе и Одре). Такође се одржава стална сарадња са регионалним организацијама (OSCE, RCC, REC, SEETO, GWP-Med, GWP CEE), међународним финансијским институцијама (Светска банка), специјализованим организацијама, удружењима и групама (WMO, GIS forum), као и пословним сектором (Coca-Cola). И коначно, настављени су контакти са Делегацијом Европске комисије у Хрватској и дипломатским кором у Републици Хрватској.

4.2. Сарадња са националним институцијама

Сарадња Савске комисије са државним институцијама које су надлежне за спровођење *Оквирног споразума*, се током извештајног периода одвијала у континуитету.

Поред сарадње која се уопштено односи на спровођење *Оквирног споразума*, што укључује и учешће представника страна *Оквирног споразума* у раду стручних група Савске комисије, нарочита пажња је била посвећена следећем:

- припреми Плана управљања сливом реке Саве – *Сава RBM Плана* (министарства страна потписница *Оквирног споразума* која су надлежна за управљање водама и заштиту животне средине);
- обнови и развоју пловидбе на реци Сави (министарства страна потписница *Оквирног споразума* која су надлежна за превоз унутрашњим пловним путевима);
- припреми пројеката релевантних за *Оквирни споразум* о сливу реке Саве (сва укључена министарства);
- припремним активностима на организацији Дана реке Саве и осталих *PR* активности у оквиру спровођења *Оквирног споразума о сливу реке Саве* (министарства, именовани представници страна потписница *Оквирног споразума*).

Настављена је сарадња са националним контакт особама за развој *Стратегије Европске уније за Дунав*, како би биле координисане активности националних представника и Савске комисије у оквиру процеса развоја *Стратегије Европске уније за Дунав*.

Осим сарадње која је успостављена са националним институцијама одговорним за спровођење *Оквирног споразума*, сарадња је такође одржавана и са другим организацијама, као што су националне хидро-метеоролошке службе страна потписница *Оквирног споразума*, агенције надлежне за развој и одржавање унутрашњих пловних путева, лучке капетаније, регионалне привредне коморе, факултети и институти који се баве природним и техничким наукама, разним врстама технологија, очувањем природе, итд. Редовно је одржавана традиција годишњих

састанака капетана капетанија са реке Саве, кроз организацију 7. састанка капетана (у Брчком, 26-27. септембра 2012. године).

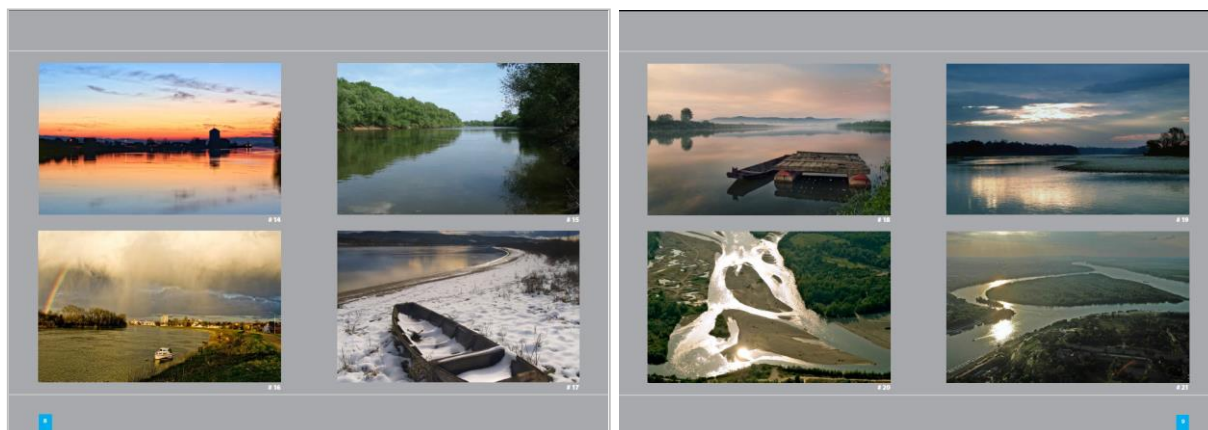
4.3. Промотивне активности и укључивање интересних група

Активности које се односе на промотивне активности и учешће интересних група у спровођењу *Оквирног споразума*, су се континуирано шириле. Информације о спровођењу активности *Оквирног споразума* су прослеђене интересним групама и широј јавности путем следећих медија:

- Званична интернет страница Савске комисије (www.savacommission.org), на којој се налазе информације о активностима, пројектима и документима доступним широј јавности, те континуирано ажуриране информације са последњим чињеницама и вестима.
- Званични билтен Савске комисије, *Савски весник*, који се издаје два пута годишње као двојезична публикација (на енглеском језику и једном од званичних језика Савске комисије). Током извештајног периода су објављени бројеви 9 и 10 (слика 7).
- Публикације и извештаји, укључујући *Хидролошки годишњак 2007* и *Хидролошки годишњак 2008*, албум фотографија *Сава – жила куцавица* (слика 8), као и низ постера, летака и флајера које је издала Савска комисија, а подељени су на радионицама и састанцима.
- Допринос пројектима, књигама, билтенима и интернетским страницама других организација/институција, као на пример издање *Е-вести SedNet-a* из новембра 2012. године.
- Саопштења за штампу и медије, као нпр. она која се односе на прославу Дана реке Саве и обележавања 10. годишњице потписивања *Оквирног споразума*.
- Саветодавне радионице, јавне презентације и остали састанци са интересним групама, организовани или подржани од стране Савске комисије, као што је наведено у Додатку IV.
- Прослава Дана реке Саве 2012. године (детаљан преглед активности се налази у Додатку V).

Слика 7. Савски весник број 10 (новембар 2012).

Слика 8. Фото-албум *Сава – жила куцавица* (2012).

Остале активности спроведене у 2012. години су укључивале:

- стално охрабривање владиних и/или невладиних организација, као и других институција, да постану посматрачи у Савској комисији;
- наставак процеса спровођења *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав*, који заједнички воде Савска комисија, Међународна комисија за заштиту реке Дунав и Дунавска комисија;
- израду *Анализе интересних група* и *Студије изводљивости за успостављање Савског партнерства за воде*, с циљем да се истраже могућности и разраде опције за проширивање платформе за различите интересне групе у сливу, како би се у спровођење *Оквирног споразума* укључили и владин, невладин, пословни и академски сектор.

5. Правна питања

5.1. Протоколи уз Оквирни споразум о сливу реке Саве (FASRB)

Оквирни споразум одређује неколико области које треба да буду регулисане додатним протоколима. Током извештајног периода, активности су биле фокусиране на следеће протоколе уз *Оквирни споразум*.

Протокол о спречавању загађења вода проузрокованог пловидбом уз Оквирни споразум је потписан на Другом састанку страна потписница *Оквирног споразума*, 1. јуна 2009. године. Циљ овог *Протокола* је спречавање, контрола и смањење загађења које проузрокују пловила, успостављање техничких услова за опремање лучких објеката и прихватних станица, развој најбољих могућих техника, информисање, разрада мера одговора у случају загађења и праћење квалитета вода. До сада су *Протокол* ратификовале Босна и Херцеговина (2009. године) и Република Хрватска (2010. године).

Протокол о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу реке Саве с циљем регулисања питања у вези са одрживом заштитом од поплава спречавањем и/или смањењем опасности од поплава, кроз предузимање одговарајућих мера и активности уз адекватне мере заштите животне средине је потписан 2010. године. У складу са одредбама *Протокола*, стране *Оквирног споразума* треба да развију *План управљања ризиком од поплава* од заједничког интереса на нивоу слива, мере за постизање ових циљева, механизме координације на нивоу целог слива и начин заједничке сарадње страна потписница *Оквирног споразума* у хитним ситуацијама одбране од поплава. До сада су *Протокол* ратификовале Босна и Херцеговина (2011. године) и Република Хрватска (2012. године).

Протокол о ванредним ситуацијама уз Оквирни споразум о сливу реке Саве садржи неколико циљева који су усмерени на идентификовање опасних активности, њиховог карактера и могућих последица, спречавање и ограничавање опасности, планирање и спремност за ванредне ситуације, адекватне системе алармирања и упозоравања који су компатибилни са већ постојећим системима у сливу, процену ванредних утицаја, спремност на одговор и међусобну помоћ у случају ванредних ситуација. Савска комисија је усвојила *Нацрт Протокола о ванредним ситуацијама* у марту 2009. године и поделила га странама *Оквирног споразума* на коначну ревизију. Коначно усклађивање текста *Протокола* се очекује ускоро, у зависности од спремности страна.

Главни циљ *Протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу реке Саве* је да омогући успостављање одрживог управљања наносом тиме што ће се решавати квалитативна питања (загађење наноса, укључујући и процену ризика, контрола извора загађења и уклањање загађеног наноса), те квантитативна питања (као што су багеровање, контрола ерозија и бујица, седиментација и морфолошке промене). Савска комисија је усвојила *Нацрт Протокола о управљању наносом* и доставила га странама *Оквирног споразума* на финално усаглашавање (2010. године). Планирано је да се финално усаглашавање организује што је пре могуће, чим буду окончане неопходне националне процедуре за финализацију преговора.

Протокол о прекограничним утицајима уз Оквирни споразум о сливу реке Саве треба да регулише питања у вези са мерама за обезбеђење интегритета водног режима у сливу

реке Саве и елиминисање или смањење прекограничних утицаја на воде осталих страна услед економских и/или других активности. Узимајући у обзир да су стране *Оквирног споразума* ратификовале *Европ конвенцију* на коју се Протокол углавном наслања, стварне предности *Протокола* су поново узете у разматрање. Након стручних саветовања, закључено је да *Протокол* у свом садашњем облику није више неопходан као додатна вредност већ постојећим механизмима, тако да је потребно да се дефинише нови приступ за решавање питања прекограничног утицаја.

5.2. Административно управљање и правна подршка

Пружана је стална правна подршка у делокругу рада Савске комисије, њених сталних стручних група и Секретаријата, укључујући организацију седница Савске комисије, припремне активности за 4. састанак страна потписница *Оквирног споразума*, као и припрему различитих врста писаних докумената.

Како би се обезбедило активно учешће осталих владиних и/или невладиних организација у раду Савске комисије, и на тај начин укључили сви релевантни фактори који могу да допринесу практичном спровођењу *Оквирног споразума*, ове организације су стално охрабриване да постану посматрачи у Савској комисији. Током извештајног периода, статус посматрача у Савској комисији је додељен *Регионалном партнерству Глобалног партнерства за воде за Централну и Источну Европу (GWP CEE)*, а продужен је Дунавско-карпатском програму Светског фонда за заштиту природе (*WWF International*).

Потребно је да се напомене да је Савска комисија опет иницирала и интензивирала разговоре са Црном Гором у вези приступања *Оквирном споразуму* и/или прелазних могућности (меморандума о разумевању) на путу до остваривања пуноправног чланства ове земље у Савској комисији.

6. Финансијска питања

6.1. Буџет

На 28. седници Савске комисије (у Загребу, 11. априла 2012. године), донесена је одлука о усвајању *Буџета Савске комисије за финансијску 2012. годину* (1. април 2012 – 31. март 2013. године), који је износио укупно 530.200,00 евра. Усвојени *Буџет* се састоји од редовних годишњих контрибуција у износу од 487.960,00 евра (тј. 121.990,00 евра по држави), од трансфера из Резервног фонда у износу од 39.040,00 евра и дела UNECE гранта за реализацију пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве*, у износу од 3.200,00 евра.

Списак годишњих контрибуција страна потписница *Оквирног споразума* и осталих прилива у фонд, као и списак трошкова за финансијску 2012. годину се налази у табелама 1 и 2.

Табела 1. Редовне годишње контрибуције и остали приливи средстава за финансијску 2012. годину (у еврима).

<i>Страна Оквирног споразума</i>	<i>Контрибуције у финансијској 2012. години</i>
Босна и Херцеговина	121.990,00 ¹
Хрватска	121.990,00 ²
Србија	121.990,00 ³
Словенија	121.990,00 ⁴
Укупан износ пристиглих контрибуција	487.960,00
Трансфер из Резервног фонда	39.040,00 ⁵
Остало	16.145,66 ⁶
Укупан прилив општег фонда	543.145,66

Напомена: ¹Контрибуција уплаћена 29. јуна 2012. године; ²Контрибуција уплаћена у два једнака дела, 15. јуна и 30. августа 2012. године; ³Контрибуција уплаћена у два дела, 29. јуна и 23. октобра 2012. године; ⁴Контрибуција уплаћена у три дела, 22. октобра и 6. децембра 2012. године и 25. јануара 2013. године ⁵Уплаћен је износ за покривање непредвиђених трошкова. ⁶Део средстава гранта од Европске комисије и UNECE-а намењен за спровођење пројекта.

Табела 2. Трошкови према основној намени у финансијској 2012. години (у еврима).

<i>Буџетско поглавље</i>	<i>Расходи¹</i>
Плате и додаци за запослене	429.343,01
Текући трошкови	34.918,46
Путни трошкови	26.848,53
Оперативни трошкови	24.145,88
Опрема	3.320,59
Укупно расходи	518.576,47 ²

Напомена: ¹Износ расхода на дан 31. март 2013. године. ²У складу са финансијским правилима Савске комисије, остатак из Општег фонда ће да буде пребачен у резервни фонд.

Буџетске ставке Општег фонда су упоредиве са изворно утврђеним износима и чине 98% извршења планираног износа.

6.2. Пројекти и студије финансирани у оквиру посебних фондова

Укупан износ који је у финансијској 2012. години примљен у Посебни и Поверенички фонд је износио 71.985,71 евра, а састојао се од:

- износа од 7.916,19 евра – грант Европске комисије (финална уплата) за спровођење пројекта *Подришка Савској комисији у припреми и спровођењу Плана управљања сливом реке Саве – Сава RBM Плана* и камата на средства;
- износа од 24.063,94 евра (30.000,00 USD) – грант UNECE (трећа уплата) за спровођење пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве* и камата на средства;
- износа од 40.000,24 евра – грант UNESCO-а за спровођење пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера* и камата на средства, и
- износа од 5,34 евра – камата на средства у БиХ фонду.

Укупни трошкови Посебног и Повереничког фонда у финансијској 2012. години су износили 118.787,08 евра, а главни део овог износа је употребљен за спровођење пројеката *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве, Подришка Савској комисији у припреми и спровођењу Плана управљања сливом реке Саве – Сава RBM Плана* и *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера*.

6.3. Остале активности

Током финансијске 2012. године је настављен развој интерног и екстерног финансијског управљања. Спроведена је ревизија финансијског управљања Савском комисијом, и Савска комисија је разматрала *Извештај о ревизији* на својој 30. седници. Поред тога, Савска комисија је усвојила корекције својих *Финансијских правила*.

ДОДАЦИ

ДОДАТАК I. Попис чланова и заменика чланова Савске комисије

Бр.	Име и презиме	Функција	Институција
Босна и Херцеговина			
1.	Кемал Каркин	Члан Савске комисије, <i>до 6. фебруара 2013. године</i>	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
2.	Ениса Бабић	Привремени члан Савске комисије, <i>од 6. новембра 2012. године</i>	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
3.	Саво Глувић	Заменик члана Савске комисије	ВП „САВА” Градишка, Босна и Херцеговина
Република Хрватска			
4.	Никола Мендрила	Члан Савске комисије, <i>до 6. фебруара 2013. године</i>	Министарство поморства, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
5.	Игор Буторац	Члан Савске комисије, <i>од 6. фебруара 2013. године</i>	Министарство поморства, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
6.	Ружица Дрмић	Заменик члана Савске комисије, <i>до 13. септембра 2012. године</i>	Министарство пољопривреде Републике Хрватске
7.	Дражен Куречић	Заменик члана Савске комисије, <i>од 13. септембра 2012. године</i>	Министарство пољопривреде Републике Хрватске
Република Србија			
8.	Александар Продановић	Председавајући, члан Савске комисије, <i>до 2. новембра 2012. године</i>	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде
9.	Драгана Миловановић	Председавајућа, члан Савске комисије, <i>од 2. новембра 2012. до 24. јануара 2013. године</i>	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде
10.	Миодраг Пјешчић	Председавајући, члан Савске комисије, <i>од 24. јануара 2013. године</i>	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде

11.	Миладин Аврамов	Заменик члана Савске комисије, <i>до 2. новембра 2012 . године</i>	Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије
12.	Владан Здравковић	Заменик члана Савске комисије, <i>од 2. новембра 2012 . године</i>	Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине Републике Србије
Република Словенија			
13.	Митја Брицељ	Члан Савске комисије	Министарство пољопривреде и животне средине Републике Словеније
14.	Александер Чичеров	Заменик члана Савске комисије, <i>до 13. марта 2013. године</i>	Министарство пољопривреде и животне средине Републике Словеније
15.	Роберт Којц	Заменик члана Савске комисије, <i>од 13. марта 2013. године</i>	Министарство пољопривреде и животне средине Републике Словеније

ДОДАТАК II. Попис стручних група Савске комисије

Следеће стручне групе су биле активне током извештајног периода:

- Стална стручна група за управљање речним сливом (PEG RBM);
- Стална стручна група за спречавање и контролу акцидената (PEG APC);
- Стална стручна група за заштиту од поплава (PEG FP);
- Стална стручна група за пловидбу (PEG NAV);
- *Ad-hoc* стручна група за речне информационе сервисе - РИС (*Ad-hoc* RIS EG);
- *Ad-hoc* стручна група за географски информациони систем - ГИС (*Ad-hoc* GIS EG);
- *Ad-hoc* стручна група за хидролошка и метеоролошка питања (*Ad-hoc* HM EG);
- *Ad-hoc* стручна група за правна питања (*Ad-hoc* L-EG);
- *Ad-hoc* стручна група за финансијска питања (*Ad-hoc* FIN EG).

У складу са *Оквирним споразумом о сливу реке Саве*, стручне групе представљају службену платформу за пружање помоћи, смерница и координацију свих активности Савске комисије које се односе на спровођење *Оквирног споразума*. То такође подразумева да сви релевантни папири, документи и предлози припремљени од стране Секретаријата треба да се проследе на разматрање стручним групама пре достављања истих на одобрење Савској комисији.

ДОДАТАК III. Попис пројеката повезаних са *Оквирним споразумом*, спроведених или покренутих у финансијској 2012. години

Током извештајног периода су **спроведени или покренути** следећи пројекти:

- Управљање речним сливом
 - *Израда и спровођење Плана управљања сливом реке Саве* (спроведено);
 - *Јачање учешћа интересних група у управљању сливом реке Саве – у правцу успостављању партнерских односа у савским водама* (у току);
 - *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера* (у току);
- Управљање поплавама
 - *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве* (у току);
- Развој пловидбе
 - *Имплементација речних информационих сервиса на реци Сави (Сава РИС)* (у току у Републици Србији);
 - *Студија процене утицаја на животну средину за обнову пловног пута реке Саве на дионици Београд – Брчко* (у току);
- Управљање информацијама
 - *Успостављање и завршетак Сава ГИС-а (географски информациони систем)* (прва фаза спровођења је у току);
- Хидролошка и метеоролошка питања
 - *Интернет апликација за размену хидрометеоролошких информација у сливу* (спроведено);
 - *Израда детаљног програма за развој хидролошке студије за слив реке Саве* (у току);
- Питања климатских промена
 - *План адаптације воде и климе за слив реке Саве* (у току);
- Развој туризма
 - *Промовисање еко-туризма у сливу реке Саве* (у току).

Што се тиче **планираних** пројеката који су повезани са *Оквирним споразумом*, финансирање је осигурано за:

- *Главни пројекат пловног пута реке Саве на дионици Брчко – Сисак;*
- *Главни пројекат пловног пута реке Саве на дионици Београд – Брчко,*

док су предлози/идеје следећих пројеката имали подршку у оквиру Стратегије Европске уније за регион Дунава (Дунавска стратегија Европске уније):

- Управљање речним сливом
 - *Испитивање биодиверзитета и еколошког статуса наноса, воде и биота у сливу реке Саве* (додељено писмо препоруке у Приоритетној области 4 EU SDR, „Рестаурација и одржавање квалитета воде”);
 - *У правцу одрживог управљања наносом у сливу реке Саве* (додељено писмо препоруке у Приоритетној области 4 EU SDR);

- *Заштита и одрживо коришћење водних ресурса из алувијалних аквифера у сливу реке Саве* (додељено писмо препоруке у Приоритетној области 4 EU SDR);
- *Спровођење Плана управљања сливом реке Саве – Сава RBM Плана* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- *Ажурирање анализе слива реке Саве* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- *Израда 2. плана управљања сливом реке Саве* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- Управљање поплавама
 - *Развој плана управљања ризиком од поплава за слив реке Саве* (додељено писмо препоруке у Приоритетној области 5 EU SDR, „Управљање еколошким ризицима”);
 - *Одрживо предвиђање поплава у реалном времену и управљање водним ресурсима* (додељено писмо препоруке у Приоритетној области 5 EU SDR);
- Спречавање и контрола акцидената
 - *Резервни план управљања загађењима воде за слив реке Саве* (додељено писмо препоруке у Приоритетној области 5 EU SDR);
- Управљање информацијама
 - *Успостављање и завршетак Сава ГИС – друге и треће фазе спровођења* (укључено као прекретница у Мапи пута EU SDR PA4);
- Хидролошка и метеоролошка питања
 - *Хидролошка студија за слив реке Саве* (додељено писмо препоруке у EU SDR PA4).

ДОДАТАК IV. Попис састанака са интересним групама који су организовани од стране Савске комисије

Током извештајног периода, Савска комисија је организовала и учествовала у организовању следећих радионица, јавних презентација, састанака и осталих догађаја са интересним групама:

- Састанак службеника за односе са јавношћу страна Оквирног споразума на тему прославе Дана реке Саве 2012. године (у Загребу, 5. априла 2012. године);
- Посета Комисије Скадарског језера Секретаријату Савске комисије (у Загребу, 23-24. априла 2012. године);
- Састанци са кључним стручним групама пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу реке Саве* (у Загребу, 11. маја и 12. октобра 2012. године);
- Састанак на тему даље припреме и проналажења финансијских средстава за *Пројекат о доприносу сектора малих и средњих предузећа (МСП) одрживом развоју слива реке Саве (SAVA-SME)* (у Загребу, 15. маја 2012. године);
- Припремни састанак за 29. седницу Савске комисије о питањима повезаним са усвајањем *Плана управљања сливом реке Саве* (у Загребу, 29. маја 2012. године);
- 2, 3. и 4. састанак Одбора за праћење и координацију пројекта *Обнова и развој превоза и пловидбе на реци Сави* (у Загребу, 5. јуна 2012. године; у Сарајеву, 19. јуна 2012. године; у Загребу, 22. фебруара 2013. године);
- Парламент младих „Млади данас за Саву сутра” (Лоњско поље, 1-2. јуна 2012. године);
- Састанци о хидролошком моделовању слива реке Саве у оквиру *WATCAP* пројекта (у Загребу, 5. јуна 2012. године и 17. јануара 2013. године);
- Регионална радионица унутар пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу реке Саве* (у Славонском Броду, 20-21. јуна 2012. године);
- 4. састанак о спровођењу *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав* (у Будимпешти 17-18. септембра 2012. године);
- 7. састанак са заповедницима лучких капетанија у сливу реке Саве (у Брчком, 26-27. септембра 2012. године);
- Курс обуке (1. део) о одрживом управљању наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера (у Загребу, 15-18. октобра 2012. године);
- Састанак на тему следећих корака у склопу пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива реке Саве као огледног примера* (у Загребу, 21. новембра 2012. године);
- 2. саветодавна радионица о изради *Програма за развој Плана управљања поплавама у сливу реке Саве* (у Загребу, 3-4. децембра 2012. године);
- Састанак о могућностима иницирања пројекта подземних вода за алувијални део слива реке Саве (у Требињу, 5. децембра 2012. године);
- Посета делегације Монголије из слива Бајкалског језера Секретаријату Савске комисије (у Загребу, 5-7. децембра 2012. године);
- Регионална конференција у оквиру пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу реке Саве* (у Иванић-Граду, 13-14. децембра 2012. године);
- Састанак са директорима националних метеоролошких и хидролошких служби у сливу реке Саве и представником Светске метеоролошке организације (у Загребу, 18. децембра 2012. године);

- Састанак са представницима бициклических организација из слива реке Саве (у Загребу, 15. јануара 2013. године);
- Стручни састанак на тему припреме нацрта водича о одрживом управљању наносом у сливу реке Саве (у Загребу, 17-18. јануара 2013. године);
- Састанци организационог одбора 4. састанка страна *Оквирног споразума* (у Сарајеву, 13. фебруара и 28. марта 2013. године);
- Међународна конференција „Река Сава – транспортни коридор и туристичка дестинација“ (у Београду, 6. марта 2013. године);
- Састанак са представницима БиХ и Хрватске на тему обележавања пловног пута реке Саве – дионица од 211 речног километра до Оприсаваца (у Сарајеву, 21. марта 2013. године).

ДОДАТАК V. Преглед активности које су организоване за прославу Дана реке Саве 2012. године

Централни догађај, који је у склопу прославе Дана реке Саве 2012. године организовала Савска комисија, је био први Парламент младих са слива реке Саве (у парку природе Лоњско Поље, 1-2. јуна 2012. године), под називом „Млади данас за Саву сутра“. Отприлике 50 ученика и наставника из 8 средњих школа из земаља потписница *Оквирног споразума* су се окупили на овом догађају. Главни циљ Парламента младих је био подизање свести младих о могућностима коришћења воде и важности заштите воде и водних екосистема у сливу реке Саве. Декларација Парламента младих, показујући визију одрживог развоја слива реке Саве, је израђена и усвојена током овог догађаја. Декларацију су представници младих касније представили на 30. седници Савске комисије. Савска комисија је снажно подржала Декларацију и идеју да Парламент младих постане традиционални догађај који треба да буде организован сваке године. Имајући на уму ову чињеницу, као и добру медијску покривеност догађаја из 2012. године у свим земљама потписницама *Оквирног споразума*, организује се и прослава 2013. године. Планирано је да резултати Парламента младих 2012. и 2013. буду представљени на Четвртом састанку страна *Оквирног споразума* (у Сарајеву, 31. маја 2013. године).

Осим Парламента младих, и низ других догађаја је био организован у склопу прославе Дана реке Саве 2012. године, која је организована у периоду од 22. маја до 6. јула 2012. године:

- У Босни и Херцеговини, пројекат *Програм заштите животне средине и развоја туризма у сливу реке Врбас*, који уз подршку општина спроводе Амбасада Јапана у Босни и Херцеговини, UNDP БиХ и компанија *Coca-Cola* БиХ, покренут је петодневном еколошком рафтинг регатом целом дужином реке Врбас, што је попраћено низом различитих догађаја у пет градова дуж реке (у Бугојну, Доњем Вакуфу, Јајцу, Бањој Луци, Лакташима), који су организовани у сарадњи с локалним невладиним организацијама и промотивним агенцијама. Сви догађаји су били покривени од стране медија.
- У Хрватској је настављено спровођење пројекта *Лепа наша Сава*, који финансира *Coca-Cola HBC* Хрватска. Број партнера пројекта је нарастао на 45 организација и институција (укључујући Министарство пољопривреде, Министарство поморства, промета и инфраструктуре, компанију *Coca-Cola HBC* Хрватска и Савску комисију), што указује на континуирано повећање успешности пројекта. На основу сличног концепта као и претходних година, пројекат је организовао четири Савска вашара (у Загребу, Сиску, Жупањи и Славонском Броду), које је посетило више од 15.000 посетилаца. Два догађаја Савске комисије – Парламент младих 2012. (Лоњско Поље, 1-2. јуна 2012. године) и регионална радионица о развоју еко-туризма у сливу реке Саве (у Славонском Броду, 20-21. јуна 2012. године), могу се такође сматрати делом пројекта у 2012. години, с обзиром на подршку од стране *Coca-Cola HBC* Хрватска и других пројектних партнера у реализацији ових догађаја. Осим медијске покривености, информације о догађајима су преношене и преко интернетске странице пројекта, која је такође доступна и путем друштвене мреже Фејсбук.
- У Србији, прослава је садржала и низ различитих активности које су спровођене у пет градова на рекама Колубари и Сави (у Ваљеву, Обреновцу, Шапцу, Београду, Сремској Митровици), означавајући тако и почетак прославе Дана

реке Дунав 2012. године у Србији. Догађаји које је организовала Дирекција за воде Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде у сарадњи са локалним невладиним организацијама и цивилним сектором обухватили су чишћење речних обала, такмичења у риболову, веслању и припреми рибље чорбе, изложбе уметничких радова ученика основних и средњих школа, као и низ едукативних радионица. Догађаји су промовисани или приказивани у националним, регионалним и локалним медијима, као и на интернетским страницама низа институција и организација у Србији.

- У Словенији је настављено спровођење пројекта друштвене одговорности под називом *Mojaraka.si*, који финансира компанија *Coca-Cola HBC* Словенија. Током 2012. године, пројекат је спровођен у склопу такмичења „Новине за моју реку”, које је организовано под покровитељством Министарства пољопривреде и животне средине, с циљем да се подигне свест младих људи о значају заштите воде.

Савска комисија је била представљена на већини поменутих догађаја.

Осим претходно поменутих активности, Дан реке Саве 2012. са својим кључним порукама је био промовисан у склопу пет међународних и регионалних догађаја, које је Савска комисија организовала, ко-организовала, спонзорисала или у којим је активно учествовала:

- Регионална конференција о водама „Права и обавезе власти, локалне заједнице и грађана“ (у Брчком, 22. маја 2012. године);
- 3. Међународна конференција о сеоском туризму (у Осијеку, 23-26. маја 2012. године);
- Међународна конференција „Изазови економског развоја – иновације у сливу реке Саве“ (у Љубљани, 24-25. маја 2012. године);
- 3. Међународна конференција „Геонауке и животна средина“ (у Београду, 27-29. маја 2012. године);
- Регионална радионица о развоју еко-туризма у сливу реке Саве (у Славонском Броду, 20-21. јуна 2012. године).

На Љубљанској конференцији, Савска комисија је била спонзор културног програма кроз организовање концерта музике савског региона који је одржао музички састав „Речни сан“ и изложбе фотографија под називом „Река Сава – природа, људи и култура“.

У склопу прославе, подељен је и низ промотивних публикација и промотивних чланака Савске комисије.

ДОДАТАК VI. Листа скраћеница

AEWS	Accident Emergency Warning System Систем раног упозоравања на опасност од акцидената
БА или БиХ	Bosnia and Herzegovina Босна и Херцеговина
CCNR	Central Commission for Navigation on the Rhine Централна комисија за пловидбу на реци Рајни
Co-WANDA	<i>Convention for Waste Management for Inland Navigation on the Danube</i> <i>Конвенција о управљању отпадом у унутрашњој пловидби Дунавом</i>
DC	Danube Commission Dunavska komisija <i>Protection and sustainable use of the Dinaric karst transboundary aquifer system / Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу</i>
DIKTAS	<i>Protection and sustainable use of the Dinaric karst transboundary aquifer system / Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу</i>
ЕС	European Commission Европска комисија
EIA	Environmental Impact Assessment Процена утицаја на животну средину
<i>Espoo Convention</i>	<i>UNECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context / Конвенција о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту</i>
EU / ЕУ	European Union Европска унија
EU SDR	<i>EU Strategy for the Danube Region (EU Danube Strategy)</i> <i>Стратегије Европске уније за регион Дунава (Дунавска стратегија Европске уније)</i>
FASRB	<i>Framework Agreement on the Sava River Basin</i> <i>Оквирни споразум о сливу реке Саве</i>
FRM	Flood Risk Management План управљања поплавама
FY	Financial Year of the ISRBC Финансијска година Савске комисије
GIS/ГИС	Geographical Information System Географски информациони систем
GWP	Global Water Partnership Глобално партнерство за воде
GWP CEE	Regional Partnership of the GWP for Central and Eastern Europe Регионално партнерство Глобалног партнерства за воде за Централну и Источну Европу
GWP-Med	Mediterranean Regional Partnership of the GWP Медитеранско регионално партнерство Глобалног партнерства за воде
HBC	<i>Hellenic Bottling Company</i>

ICPDR	International Commission for the Protection of the Danube River Међународна комисија за заштиту реке Дунав
ISRBC	International Sava River Basin Commission (Sava Commission) Међународна комисија за слив реке Саве / Савска комисија
NEWADA	<i>Network of Danube Waterway Administrations / Мрежа управа-администрација за пловни пут Дунава</i>
NEWADA DUO	The NEWADA follow-up project Наставак пројекта NEWADA (<i>Мрежа речних управа- администрација за пловни пут Дунава</i>)
NGO / HBO	Non-Governmental Organization Невладина организација
NHMS	National Hydro-Meteorological Service Национална хидро-метеоролошка служба
OSCE	Organization for Security and Cooperation in Europe Организација за европску безбедност и сарадњу
PA	Priority Area (of the EU <i>Strategy for the Danube Region</i>) Приоритетно подручје (<i>Дунавске стратегије Европске уније</i>)
PIAC	Principal International Alert Center Главни међународни центар за алармирање
PIANC	Permanent Congress of the International Navigation Association Стални конгрес међународне асоцијације за пловидбу
PR	Public Relations Односи с јавношћу
RBM	River Basin Management Управљање речним сливом
RCC	Regional Cooperation Council Савет за регионалну сарадњу
REC	Regional Environmental Center Регионални центар за животну средину
RIS / RIS	River Information Services Речни информациони сервиси
SedNet	Sediment Network Европска мрежа интересних група које се баве управљањем наносом
SEE	South East Europe Југоисточна Европа
SEETO	South East Europe Transport Observatory Опсерваториј за транспорт за југоistočnu Evropu
SME / МСП	Small and Medium Enterprises Мала и средња предузећа
ToR	Terms of Reference Пројектни задатак
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe Економска комисија Уједињених нација за Европу
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Организацион / Организација за образовање, науку и културу Уједињених нација

USACE	United States Army Corps of Engineers Јединица за инжињерију Војске САД-а
WANDA	<i>Waste Management for Inland Navigation on the Danube</i> <i>Управљање отпадом у унутрашњој пловидби на реци Дунав</i>
WATCAP	<i>Water and Climate Adaptation Plan for the Sava River Basin /</i> <i>Воде и план прилагођавања климатским променама за</i> <i>слив реке Саве</i>
WFD	EU <i>Water Framework Directive</i> (Directive 2000/60/EC) / Оквирна директива ЕУ о водама
WMO	World Meteorological Organization Светска метеоролошка организација
WWF	World Wide Fund for Nature Светски фонд за заштиту природе